

Sygn. akt II CSK 395/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Z. w C.
przeciwko J. M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany J. M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 grudnia 2019 r., którym w części odrzucono, a w części oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 15 lutego 2019 r., którym zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej Z. z siedzibą w C. 476 112,95 zł z ustawowymi odsetkami.

Pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują następujące zagadnienia prawne:

- czy w przypadku, gdy zawierający umowę jako organ osoby prawnej nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, a okoliczność ta nie wynika z treści wpisu w KRS, to materialnoprawne skutki tej czynności należy wywodzić z art. 38 i art. 39 k.c. czy także z art. 14 i art. 17 ust. 2 u. KRS, tj. czy te przepisy ustawy o KRS wywołują skutki w postaci ważności czy skuteczności czynności prawnej;

- czy art. 14 i art. 17 ust. 2 u. KRS wyłączają możliwość powoływania się na dane niewpisane do rejestru lub wpisane tam niezgodnie ze stanem faktycznym wyłącznie względem podmiotów wprost w nich wymienionych, czy także względem innych uczestników obrotu działających w dobrej wierze;

- czy funkcja ochronna art. 14 i art. 17 ust. 2 u. KRS dotyczy tylko podmiotów działających w zaufaniu do treści wpisów, które są stroną czynności prawnej dokonywanej z podmiotem podlegającym wpisowi czy także osób trzecich, działających w dobrej wierze, niebędących stroną takich czynności?

Skarżący uzasadnia oczywista zasadność skargi naruszeniem art. 14 i art. 17 ust. 2 u. KRS poprzez dokonanie ich wykładni wbrew literalnemu brzmieniu tych przepisów oraz z pominięciem ich ratio legis, sprowadzającej się do pełnienia funkcji ochronnej wobec uczestników obrotu oraz poprzez dokonanie ich wykładni rozszerzającej, a także poprzez przypisanie art. 17 ust. 1 u. KRS statusu domniemania niepodlegającego obaleniu.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, tzn. jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi, wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por.

postanowienia: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, niepubl. oraz z dnia 3 lutego 2012 r. II UK 271/11, niepubl.).

Przedstawienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania nie odpowiada powyższym wymaganiom, bowiem nie zawiera pogłębionej analizy orzecznictwa lub poglądów wyrażanych w doktrynie prawa, lecz jedynie odzwierciedla subiektywne stanowisko skarżącego. Przykładowo, choć skarżący wyraża pogląd na temat wystąpienia potrzeby poddania rewizji stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 124/08, to nie wyjaśnia, jakie argumenty i przyczyny za tym przemawiają. Następnie, choć formułuje tezę, że stanowisko przedstawicieli doktryny jest zbieżne z jego opinią, to nie powołuje żadnej publikacji, w której zostałoby ono wyrażone, ani nie cytuje żadnego autora, który się za nim opowiada. Skarżący nie wykazał zatem nowych, istotnych przyczyn, dla których Sąd Najwyższy miałby odstąpić od utrwalonej i niebudzącej wątpliwości wykładni wymienionych przepisów.

Z kolei dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - niepubl.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Przy tym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.). Skarżący

powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, niepubl.).

Skarga nie może zostać przyjęta do rozpoznania również ze względu na brak występowania oczywistej zasadności. Wywód skarżącego wykazuje w tym zakresie wady o charakterze logicznym. Pozwany próbuje bowiem - jak już wyżej wskazano nieskutecznie - przekonać Sąd Najwyższy do własnej interpretacji powołanych przepisów, działając z pełną świadomością istnienia w tym zakresie ustalonej i niebudzącej wątpliwości wykładni. Tymczasem przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. dotyczy m.in. takiej sytuacji, kiedy skarżący zarzuca sądowi odwoławczemu, że odstąpił w wydanym orzeczeniu od utrwalonego i ugruntowanego sposobu wykładni, czyli sytuacji zgoła odwrotnej. Podczas gdy w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. podejmowanie takiej próby, jaką podjął skarżący jest co do zasady możliwe - jedynie w tym przypadku stanowisko skarżącego nie zostało należycie uzasadnione, to działanie takie stoi w całkowitej sprzeczności z utrwalonym rozumieniem przesłanki z 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Co więcej, należy podkreślić, że te same argumenty nie mogą dotyczyć zarówno skomplikowanego problemu prawnego, przedstawionego jako zagadnienie prawne, jak i dowodzić oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisu prawa o jednolitej wykładni. Ten sam problem nie może być bowiem jednocześnie tak złożony, że wymaga to interwencji Sądu Najwyższego i tak oczywisty, że z jego rozpoznaniem poradzi sobie sprawnie przeciętny prawnik (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.